

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118 0 К 000599 10 Кжж
Бања Лука, 25.11.2010. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог С. Л., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката Н. Б. из Б. Л., изјављеној против пресуде Врховног суда Републике Српске број 118-0- Кжж-07-000 004 од 08.6.2010. године, након одржане сједнице трећестепеног вијећа, којој су присуствовали замјеник Главног републичког тужиоца Светлана Брковић, оптужени и његовог бранилац, донио је дана 25.11.2010. године

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог С. Л. и потврђује пресуда Врховног суда Републике Српске број 118-0-Кжж-07-000 004 од 08.6.2010. године.

Образложење

Побијаном пресудом Врховног суда Републике Српске број 118-0-Кжж-07-000 004 од 08.6.2010. године, која је донесена након укидања првостепене пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-К-06-000 074 од 19.02.2007. године у односу на оптуженог С. Л. (којом су оптужени Д. Н. и С. Л. ослобођени од оптужбе), и одржаног претреса пред овим судом, оглашен је кривим С. Л., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ), за које дјело му је утврђена казна затвора у трајању од 10 (десет) година, а казна затвора изречена пресудом Основног суда у Градишци број К-205/05 од 15.6.2007. године и пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-КЖ-07-000 281 од 16.12.2007. године, у трајању од 8 (осам) мјесеци је узета као утврђена, па је примјеном члана 42. став 2. тачка 2. и члана 43. став 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест) мјесеци.

На основу члана 44. став 1. КЗ РС, у изречену јединствену казну затвора урачунато је вријеме проведено у притвору, као и вријеме проведено на

издржавању казне по наведеним пресудама. На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку-Пречишћени текст (у даљем тексту: ЗКП-Пречишћени текст), оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити посебним рјешењем. На основу члана 108. став 3. истог Закона, оштећене С. Р. и С. В., са имовинскоправним захтјевом, су упућене на парницу.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог, адвокат Н. Б. из Б. Л., због битне повреде одредаба кривичног поступка те погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и одреди одржавање претреса.

У писмено поднесеном одговору на жалбу, замјеник Главног републичког тужиоца, Светлана Брковић је предложила да се жалба браниоца оптуженог одбије, као неоснована, и потврди пресуда Врховног суда Републике Српске број 118-0-Кжк-07-000 004 од 08.6.20010. године.

У сједници трећестепеног вијећа Врховног суда Републике Српске, бранилац оптуженог је изложио жалбу, остајући код разлога и приједлога садржаних у њеном образложењу, коју је оптужени подржао. Замјеник Главног републичког тужиоца је изложила писмени одговор на жалбу браниоца оптуженог, те остала код датих разлога и приједлога.

Испитујући побијану пресуду у дијелу који се побија жалбом, у смислу одредбе члана 320. у вези са чланом 332. став 2. ЗКП-Пречишћени текст, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП-Пречишћени текст, жалба налази у томе што у побијаној пресуди нису дати ваљани разлози о одлучним чињеницама, те да су они дјелимично противријечни, а што је све последица погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Међутим, жалбено вијеће овог суда не прихвата као основане изнесене приговоре обзиром да, жалбом означене недостатке образложења у форми неваљаних разлога и дјелимично противрјечних разлога, одредба члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП-Пречишћени текст, не прописује као битну повреду одредаба кривичног поступка, а приговорима таквог карактера (којима се доводи у питање валидност датих разлога у образложењу), се у суштини оспорава правилност оцјене доказа, што представља приговор чињеничног карактера, тако да је жалбено вијеће овога суда, у оквиру овог жалбеног основа оцјенило основаност тих приговора.

Приговорима из жалбе не оспоравају се утврђења да је кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ, почињено на начин и у вријеме како је то описано у изреци побијане пресуде. Међутим, оспорава се правилност оцјене доказа и на њима заснован закључак да је оптужени С. Л., критичне прилике, поступао као саизвршилац, заједно са С. В.1, Ж. Ј. и Ж. С., у извршењу овог дјела.

У оцјени исказа свједока-оштећене С. Р., а у вези са жалбеним приговорима, првенствено треба цијенити чињеницу да жалба не оспорава онај дио исказа у којем оштећена износи околности и начин лишења живота М., С. и Ш. Р. (њеног оца, стрица и баке), те рањавања М.1 (сестричне) и Е. Р. (мајке), критичне прилике у њиховој породичној кући, нити оспорава правилност утврђења да су Е. и А. Т., лишени живота исте вечери у својој породичној кући, која се налази на удаљености од куће породице Р. на око 200 метара, јер одбрана не доводи у сумњу да је овај злочин над бошњачким цивилним становништвом у мјесту Л., за вријеме оружаног сукоба у БиХ (1/2. августа 1993. године), извршен на начин како је то описано у изреци побијане пресуде.

Међутим, у дијелу исказа у којем оштећена идентификује оптуженог С. Л. као једног од извршилаца дјела, оспорава се вјеродостојност њеног свједочења, па и вриједносни значај таквог исказа, указујући на протек времена од извршења дјела (14 година), и у вези са тим, реалном могућношћу препознавања оптуженог, са посебним инсистирањем на тврдњи да је, због фрапантне сличности између оптуженог С. Л. и Ж. С., који је такођер био на мјесту извршења дјела критичне прилике (али у саставу групе С. В.1), оштећена била у заблуди, услед које је дошло до погрешке у идентитету извршиоца овог дјела. У вези са изнесеним аргументима, у жалби се тврди да су овај злочин починили припадници групе С. В.1, и то Ж. Ј. и Ж. С. (сви су у међувремену умрли), који су заједнички дјеловали, а да оптужени С. Л. није припадао тој групи, па иако је био на лицу мјеста, њихове радње није прихватао као своје, па тиме нема његовог саизвршилачког дјеловања. Надаље, оспоравајући правилности чињеничних утврђења, у жалби се посебно указује на онај дио исказа оптуженог Д. Н. (који је правоснажном пресудом ослобођен од оптужбе за ово кривично дјело) и свједока М. М., у коме су потврдили да је оптужени С. Л. био заједно са њима на путу, испред куће оштећених-породице Р., када су се чули пуцњи из ватреног оружја, па на овим тврдњама заснива аргументе о погрешном закључку побијане пресуде да је оптужени С. Л., као саизвршилац, заједно са В., Ј. и С., учествовао у извршењу конкретног кривичног дјела.

Жалбено вијеће овог суда налази да се изнесеним приговорима жалбе не може оспорити правилност утврђења одлучних чињеница и на њима заснован закључак побијане пресуде, да је оптужени, као саизвршилац, заједно са С. В.1, Ж. Ј. и Ж. С., починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ, на начин и у вријеме како је то описано у изреци побијане пресуде.

Такав закључак је резултат детаљне и свеобухватне анализе и правилне оцјене свих спроведених доказа оптужбе и одбране, на начин како то захтијева одредба члана 295. став 2. ЗКП-Пречишћени текст, дакле, појединачно и у међусобној повезаности. Слиједом тога, дате разлоге о свим одлучним чињеницама за утврђење кривице оптуженог С. Л. и његовом саизвршилачком дјеловању критичне прилике, садржане у побијаној пресуди, као мјеродавно образложене, жалбено вијеће овог суда у цјелости прихвата, и њихова правилност се изнесеним приговорима жалбе браниоца оптуженог, не може оспорити.

Ово ради тога што исказ оштећене С. Р., супротно тврдњама жалбе, није једини доказ на коме је заснована побијана пресуда, јер је тај исказ доведен у

везу са другим спроведеним доказима, и то исказима оптужених С. Л. и Д. Н. (у односу на кога је првостепена ослобађајућа пресуда потврђена), те свједока М. М. Посматрано са аспекта садржаја ових исказа, неприхватљиве су као основане тврдње из жалбе о могућој заблуди у погледу идентитета оптуженог С. Л., због његове сличности у физичком изгледу са Ж. С., на којој одбрана инсистира и на чему гради аргументе о погрешној чињеничној основи побијане пресуде, па слиједом тога и погрешном закључку да је оптужени, као саизвршилац починио кривично дјело за које је побијаном пресудом оглашен кривим. Наиме, у ситуацији када оштећена, свједочећи о околностима догађаја, као једно од три лица која су дошла у поткровље куће, те уз пријетњу ватреним оружјем наредили да сви сиђу у приземље и када чује испалење хитаца те види повређене родитеље и рођаке, препознаје онога који је у касној фази развоја догађаја држао за руке док су је други извршиоци силовали, и који је прекинуо овај чин полног насиља, а оптужени не спори своје присуство испред и у дворишту породичних кућа оштећених критичне ноћи, те потврђује да је он женској особи, затеченој иза куће, која је била у сагнутом положају и дјелимично нага, и да му је све личило на силовање, рекао да бјежи, што је она и учинила, онда нема чињеничне подлоге за основаност жалбених тврдњи о заблуди оштећене и погрешном идентитету оптуженог С. Л., као једног од извршилаца овог кривичног дјела.

Надаље, са аспекта могућности перцепције, и евентуалне заблуде у идентитету извршиоца дјела, на чему жалба посебно инсистира, указујући на сличност између оптуженог и Ж. С., који је био на лицу мјеста (у међувремену погинуо у саобраћајној незгоди), те умањење мнестичких функција оштећене због страха и траума, од одлучног значаја је управо садржај исказа оштећене С. Р., која је критичне ноћи три пута, у три одвојене ситуације, које се временски и просторно надовезују и представљају један континуитет, видјела особу коју је препознала као оптуженог С. Л., и то први пут у поткровљу породичне куће са пиштољем у руци, затим у кући стрица С. Р.1, гдје је побјегла и сакрила се, а одакле је оптужени извео и на крају, када је држао за руке док су је други извршиоци дјела силовали у дворишту куће. При томе, оштећена је доследна и детаљна у опису личних својстава лица која су учествовала у извршењу дјела, а које је критичне прилике видјела, и она их управо описује по разликама које је код сваког од њих уочила, и то животној доби, висини, а посебно по њиховим одјевним предметима (војна или цивилна одјећа-фармерке, кошуље различитих боја, ланац са крстом), и у све три наведене ситуације потврђује присуство оптуженог и радње које је предузимао критичне прилике, дакле, потврђује и кључну чињеницу, да је та особа на крају прекинула чин силовања.

Све наведено потврђује правилност чињеничних утврђења и ваљаност датих разлога у побијаној пресуди за прихватање, као вјеродостојног исказа оштећене у цјелини, дакле, и препознавање оптуженог С. Л., као једног од извршиоца дјела, што чини саставни дио њеног исказа. Ради тога жалбено вијеће овог суда не прихвата, као основане, аргументе жалбе о могућој заблуди оштећене када је, умјесто Ж. С., као извршиоца дјела препознала оптуженог С. Л.

Надаље, у једаном сегменту развоја догађаја критичне прилике, искази оптуженог С. Л. и оштећене С. Р., са аспекта изношења оних чињеница које су од одлучног значаја, су међусобно подударни, и сагласни су у опису чина

прекида силовања оштећене, коју радњу је предузео оптужени, што потврђује у свом исказу на главном претресу пред првостепеним судом, дакле, себе идентификује као особу која је предузела ову радњу, и та чињеница је од кључног значаја за оцјену њихових исказа у цјелини, као и за оцјену исказа свједока М. М. и оптуженог Д. Н. Када се наведено доведе у везу са чињеницом да је оштећена на главном претресу пред првостепеним судом са апсолутном сигурношћу препознала оптуженог С. Л., као особу која је на крају прекинула силовање, а предходно је извео из стричеве куће (када је остварена и краћа комуникација), и био у поткровљу породичне куће, те уз пријетњу оружјем, заједно са још двије особе, наредио да сви сиђу, и у томе била категорична, затим, да је оптужени Д. Н. измијенио свој исказ у дијелу тврњи да је критичне вечери видио пиштољ код оптуженог С. Л. и да га је држао за појасом, негирајући касније ову чињеницу, да је свједок М. М. потврдио да су се повремено, оптужени Л. и Н. одвајали накратко од њега и враћали се, те да је видио оптуженог Л. да иде од куће оштећених заједно са С. и Ј., онда су без основа жалбени приговори којима се оспорава правилност чињеничних утврђења и ваљаност разлога датих у образложењу побијане пресуде за закључак о саизвршилачкој улози оптуженог С. Л. и његовом заједничком дјеловању са другим извршиоцима овог дјела, на начин како је то описано у изреци побијане пресуде.

Овај суд је испитао побијану пресуду и у погледу одлуке о казни, у смислу одредбе члана 322. ЗКП-Пречишћени текст, дакле, у оквиру принципа проширеног дејства жалбе, обзиром да се жалбом браниоца оптуженог другостепена пресуда не побија из овог жалбеног основа.

Другостепени суд је правилно утврдио све олакшавајуће и отежавајуће, околности које су од значаја за висину казне и тим околностима, кроз разлоге у образложењу побијане пресуде, дао правилан значај. Имајући у виду општа правила о одмјеравању казне, те законом прописану казну затвора за почињено кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ (најмање 5 година), за које је оптужени побијаном пресудом оглашен кривим, овај суд налази да је казна затвора у трајању од 10 (десет) година, која је утврђена побијаном пресудом, сразмјерна тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и другим околностима правилно утврђеним и цијењеним од стране претресног вијећа овог суда. Тако одмјерена казна затвора за ово кривично дјело, и по мишљењу жалбеног вијећа овог суда, те изречена јединствена казна затвора, за дјела извршена у стицају, представља потребну и довољну мјеру казне, за остварење сврхе кажњавања.

На основу наведеног, жалба браниоца оптуженог С. Л. није основана, па је примјеном члана 327. ЗКП-Пречишћени текст, одлучено као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Желимир Барић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић